

I. OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE	
1. Vznik a vývoj jazyka	7
2. Jazyk národní, spisovný, nářečí, obecná čeština	8
3. Příbuznost slovanských jazyků	9
4. Nauka o jazyce	10
II. NAUKA O ZVUKOVÉ STRÁNCE JAZYKA (A PRAVOPIS)	
5. Soustava hlásek v češtině, slabika, poměr mezi hláskami a písmeny	12
6. Psaní a výslovnost slov přejatých	15
7. Zvuková stránka slova a věty	18
III. VÝZNAM SLOV	
8. Slovo, slovní význam, sousloví, slova jednoznačná a mnohoznačná, přenesené významy	20
9. Synonyma, slova citově zabarvená, odborné názvy	23
IV. TVOŘENÍ SLOV (S PRAVOPISEM A VÝSLOVNOSTÍ)	
10. Tvoření slov	27
1. Tvoření slov odvozováním	27
2. Tvoření slov skládáním	28
3. Tvoření slov zkracováním	28
11. Obměny hlásek při odvozování slov	30
1. Krácení a dlužení samohlásek	30
2. Střídání samohlásek	31
3. Změny souhlásek	31
12. i/y po obojetných souhláskách	33
1. Slovní základ	33
2. Přípona	33
3. Předpona	34
4. Koncovka	34
i/y po b	35
i/y po l	36
i/y po m	37
i/y po p	39
i/y po s	40
i/y po v, z	41
Souhrnná cvičení na i/y	42
13. Skupiny souhlásek vznikající při odvozování slov, jejich pravopis a výslovnost	43
14. Psaní skupin bje – bě, vje – vě, mně – mě	46
1. bje – bě, vje – vě	46
2. mně – mě	46
15. Předpony vz-, s-, z-	48
V. TVAROSLOVÍ	
16. Druhy slov	52
17. Podstatná jména a jejich druhy. Psaní velkých písmen	55
Psaní velkých písmen ve jménech a názvech vlastních	57
18. Skloňování podstatných jmen	60

A. Skloňování podstatných jmen rodu mužského	61
a) Tvrdé vzory pán, hrad	61
b) Měkké vzory muž, stroj	63
c) Zvláštnosti ve skloňování některých podstatných jmen rodu mužského	64
d) Kolísání mezi vzory tvrdými a měkkými, životnými a neživotnými	65
e) Skloňování podstatných jmen rodu mužského s koncovkou -a, -e	67
Tvrdý vzor předseda	67
Měkký vzor soudce	67
B. Skloňování podstatných jmen rodu ženského	68
a) Skloňování podstatných jmen rodu ženského zakončených samohláskou	68
Tvrdý vzor žena, měkký vzor nůše	68
b) Skloňování podstatných jmen rodu ženského zakončených souhláskou (bez koncovky v 1. p. č. j.)	71
Vzory píseň, kost	71
C. Skloňování podstatných jmen rodu středního	73
Vzory město, moře, kuře, stavení	73
D. Shrnutí pravopisu koncovek podstatných jmen	75
E. Skloňování pomnožných jmen místních a jmen svátků	76
F. Skloňování jmen a příjmení a podstatných jmen cizích	78
19. Přídavná jména a jejich druhy	81
1. Přídavná jména tvrdá	82
2. Přídavná jména měkká	82
3. Přídavná jména přivlastňovací	82
20. Skloňování a stupňování přídavných jmen	84
A. Skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých	84
Vzor mladý	84
Vzor jarní	85
B. Skloňování přídavných jmen přivlastňovacích	87
Vzor matčin, bratrův	88
C. Shrnutí pravopisu koncovek přídavných jmen	90
D. Stupňování přídavných jmen	91
21. Zájmena a jejich druhy	93
22. Skloňování zájmen	95
A. Skloňování zájmen bezrodých	95
B. Skloňování zájmen rodových	97
a) Zájmenné skloňování zájmen rodových	97
b) Skloňování zájmen rodových podle vzorů přídavných jmen	101
23. Číslovky a jejich druhy	105
24. Skloňování číslovek	107
A. Skloňování číslovek základních	107
B. Skloňování číslovek řadových, druhových a násobných	109
25. Slovesa a jejich tvary	111
a) Tvary od kmene přítomného	113
b) Tvary od kmene minulého	115
Přehled slovesných tvarů	118
26. Slovesný vid	119
27. Třídění sloves a jejich časování podle vzorů	121
Přehled tříd a vzorů pravidelných sloves	122

a) Slovesa první třídy	123
b) Slovesa druhé třídy	125
c) Slovesa třetí třídy	128
d) Slovesa čtvrté třídy	129
e) Slovesa páté třídy	132
f) Slovesa nepravidelná	132
g) Přehled i a y ve slovesných tvarech	134
28. Základní rozdíly ve skloňování a časování mezi češtinou a slovenštinou	135
29. Příslovce a příslovečné spřežky	138
30. Předložky	141
Předložky s a z	142
31. Spojky a částice	143
32. Citoslovce	145

VI. SKLADBA

33. Věta a druhy vět podle obsahu	146
34. Stavba věty jednoduché	147
Skladebné dvojice, shoda a řízenost	147
35. Podmět a přísudek, věta holá, věta rozvitá	149
36. Shoda přísudku s podmětem	152
37. Několikanásobný podmět. Shoda přísudku s několikanásobným podmětem	154
38. Předmět	156
39. Přívlastek a přístavek	158
40. Doplněk	161
41. Příslopečné určení	164
42. Věty dvoječlenné a jednočlenné	165
43. Odchyly od pravidelné stavby větné	167
44. Zápor	168
45. Pořádek slov	170
46. Shrnutí pravidel o čárce ve větě jednoduché	172
47. Souvětí podřadné a souřadné	174
48. Druhy vět vedlejších	178
49. Druhy souvětí souřadného	182
50. Složitě souvětí	186
51. Řeč přímá a nepřímá	188

VII. SLOH

52. Úvod o slohu	190
53. Oznámení, zpráva, hlášení	194
54. Referát	195
55. Vypravování	196
56. Popis, odborný popis, popis pracovního postupu	198
57. Popis osoby, charakteristika, posudek	200
58. Popis, dopis obchodní. Žádost. Vlastní životopis (vyplňování dotazníku)	202
59. Výklad	206
60. Proslov, výzva	207
61. Kritika. Diskuse. Zápis schůze	208

KLÍČ K CVIČENÍM	213
---------------------------	-----